

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

|

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

- grauiter, sed fructus facit suos. *ibid.*
- 28 Præstimonia, portiones præstimoniales, & qualicumque alia beneficia cum prædictis conueniunt. *ibid.*
- 29 Qui pensionem habet, eodem modo obligatur pro rata, in Horis Beatæ Virginis. *ibid.*
- V. Altare, numero 30. Beatorum cultus, numero 22. & seqq. Ecclesiæ reconciliatio, numero 13. Interdictum, numero 10. & seqq. Regularium iura sub Episcopis, numero 27. 28. Reliquæ SS. numero 45.
- 9 In laicali videat Episcopus saltem, an omnia fiant iuxta mentem fundatoris. Barb. loc. cit. m. 7.
- 10 Procuracionem non debet Episcopo visitanti. Sylu. V. Hospitale. qu. 9. Quintum.
- V. Seminarium clericorum, numero 28. 29.

Ieiunium.

- 1 Potest Episcopus ieiunium transferre in præcedentem diem, quando illud occurrit in festo solemniori. Sylu. Ieiunium, quæst. 7.
- V. Festi dies, m. 15. 39. 40.
- 2 Item potest ex causa dispensare in ieiunio, & in bonum aliud compensare. idem *ibid.*
- 3 Item in ieiunio ex voto. *ibid.*

ADDITIO.

- 1 Commemoratio Sanctæ Mariæ debet oratio fieri in officio currenti in Ecclesiis eiusdem nomine dicatis, etiam si officium paruum eiusdem recitatum fuerit, cum ibi sit Titularis. Cong. Rit. 10. Ian. 1604.
- 2 Officium S. Franciscæ Romanæ in Vrbe Roma est ad libitum ritu semiduplici. ead. 13. Mart. 1632.

Hospitale.

- 1 Non quiter fundatum sine auctoritate Episcopi non subditur Episcopo. DD. apud Barbof. alleg. 75. numero 3.
- 2 Si locus ab antiquo sit in forma Ecclesiæ, ubi Sacerdotes celebrant, præsumitur auctoritate Episcopi fundatum, DD. *ibid.* m. 5.
- 3 In dubio, præsumitur Episcopo subiectum. Sylu. V. Hospitale. quæst. 11. Quintum.
- 4 Potest Episcopus visitare quodcumque, nisi sit sub Regum immediata protectione. Trid. sess. 23. c. 8. & sess. 7. c. 15. & sess. 25. c. 8.
- 5 In dubio, an sit sub immediata Regum protectione, cognitio causæ spectat ad Episcopum. Decisum refert Marthæ de iurisd. part. 2. capit. 18. numero 8.
- 6 Vni, & eidem personæ administratio ultra triennium concedatur. idem sess. 15. cap. 8.
- 7 Nisi aliter in fundatione reperiatur. *ibidem.*
- 8 Si inutile reddatur, potest Episcopus cum duobus de Capitulo conuerti redditus in alium pium vsum. *ibid.*
- 9 Si vigilia S. Matthiæ incidat in vltimam diem Bacchanalium, potest Episcopus transferre ieiunium in præcedens Sabbatum, ne violetur ieiunium. Dian. 3. p. tr. 6. Miscell. ref. 66.

Iesuitissa.

- 1 Nulla est, & inualida ab ortu suo Congregatio mulierum Iesuitissarum, & quatenus opus est, supprimitur, & extinguitur. Urban. VIII. Anno 1630.*
- 2 Neque tenentur ad obseruationem votorum ad instar solemnium in ea emissorum. *ibid.*
- 3 Habitent extra collegia, domosque, ubi habitauerunt; neque simul degant, neque simul conueniant ad aliquid spirituale, vel temporale tractandum; habitum deponant, ad eundem alias non admittant; neque amplius eum resumant; nec ulli earum ad hæc consilium, auxilium, fauorem, directè, vel indirectè, aut quomodolibet præstent; neque pro religiosis, seu præsentis Congregationis, villo modo se gerant. *ibid.*
- 4 Sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ reseruata summo Pontifici. *ibid.*
- 5 Quæ vouere in quemcumque euentum

tum voluerunt, cum eorum vota sint simplicia, Ordinarijs subfint; cum vfu, non dominio bonorum, & cum facultate de ijs disponendi ad vfu pios. *ibidem.*

- 6 Ab intestato succedant ii, qui nō emis-
fo voto, successuri fuissent. *ibid.*
- 7 Si nubere velint conceditur, cum re-
laxatione omnium votorum de facto
emissorum. *ibid.* melius agent, si Mo-
niales fiant. *ibid.*
- 8 Amplissimis clausulis firmatur hæc
constitutio. *ibid.*
- 9 Ordinarii eam publicent, & conten-
ta quæcumque executioni mandati cu-
rent. *ibid.*
- 10 Censuris, pœnis, & alijs remedijs, &
omni appellatione remota. *ibid.*

Illegitimi.

- 1 **E**Xcluduntur à successione qua-
cumq; bonorum. Pius V. A. 1571.
- 2 Et à successione bonorum patrimo-
nialium. idem Anno 1572.
- 3 Potest Episcopus dispensare cum il-
legitimo, vt obtineat beneficium sim-
plex sine cura. Sylu. *V. beneficium 3. qu. 7.*
- 4 Non autem Personatum, vel Digni-
tatem sine cura. idem *ibid.*
- 5 Potest ad beneficium simplex, qui
annexa est cura animarum, quando
Ecclesia chrata habet proprium Vica-
rium diuersum ab illegitimo. idem *ibid.*
quest. 8.
- 6 Prædicta intellige, nisi aliud obftet ca-
nonicum impedimentum, quam illegi-
timitas. *ibid. qu. 9.*
- 7 Neque potest Episcopus dispensare
cum illegitimo, vt plura beneficia, reti-
neat. *ibid. qu. 14.*
- 8 Potest Episcopus dispensare ad dimi-
dias portiones, seu beneficia inferior
Cathedralis Ecclesiæ. DD. apud Barb.
alleg. 45. nu. 23.
- 9 Item potest cum illegitimis etiam ex
damnato coitu ad minores ordines.
idem *ibid. nu. 19.*
- 10 Item ad Canonicatus Collegiatæ Ec-
clesiæ. *ibid. nu. 22.*
- 11 Non ad Dignitates, vel Personatus. *nu-
mero 29.*

12 Nec in ijs, quæ requirunt ordinem sa-
crum. *nu. 30.*

13 Neque consequenter verius in Cano-
nicatibus Ecclesiæ Cathedralis. *numero
31.* Contrarium docent alijs. *ibid. minus
verè, ex iure nouo Conc. Trident.*

14 Neq; ad pensiones Gigas *q. 17.*

15 Illegitimus dispensatus à Papa ad sa-
cros ordines non censetur dispensatus
ad beneficium curatum. Sylu. *loc.
cit. q. 10.*

16 Dispensatus super certo beneficio non
potest obtinere aliud si fuit in culpa, vt
non habuerit illud. *ibid. quest. 11.*

17 Si non fuit in culpa, aut dispensatio
fuit super incerto beneficio, poterit
aliud obtinere. *ibid.*

18 Dispensatus ad beneficium curatum
non potest obtinere Dignitatem. *ibid.
qu. 12.*

19 Dispensatus à Papa ad beneficium cu-
ratum potest promoueri ad beneficiū,
cui præficiendus est aliquis per electio-
nem. *ibid. qu. 16.*

20 Dispensatus in ordine, & beneficio, &
promotus non potest impetrare dispen-
sationem super pluralitate, non facta
mentionem illegitimitatis. idem *ibidem
quest. 13.*

21 Legitimus à Principe non ideo est
legitimus quantum ad Ecclesiam. Sā
Filius. nu. 11.
V. Cap. sede vac. nu. 43. & seqq.
Familiaris Episcopi. nu. 14.

Imagines sacre.

1 **O**Mnis tollatur abusus, superstitio,
turpis quaestus, omnis lasciuiā à
facto imaginum vfu. Trident. *sess. de
sacr. imag.*

2 Nihil inordinatum, præposterum, pro-
fanum, inhonestum appareat. *ibidem.*

3 Nulla insolita imago ponatur in Ec-
clesia non prius approbata ab Episco-
po. *ibid.*

4 Non patiantur Episcopi causa à se
non cognita, & scripto probata, imagi-
nem extra morem ornati, altareue ibi
erigi, vota appendi, aut noui quidquam
fieri. Prou. 4.

5 Neque pingantur historiae non pro-
batae, Prou. 1.

6 Ne-

- 6 Neque de industria in imaginibus sanctorum effigies hominum viuentium, vel mortuorum. *ibid.*
- 7 Neque admittantur effigies iumentorum, quæ ad sacram non attinent historiam. Prou. 4.
- 8 Corona Christi Domini à coronis sanctorum distinguatur, addita figura Crucis. Prou. 1.
- 9 Neque detur corona, nisi canonizatis. *ibid.*
- 10 Imago Crucis ne humi ponatur, sub pœna grauissima. citat. Can. Sylu. *V. Imagines. §. 4.*
- 11 Neque sacra imago exprimatür humi, neque sub fenestra, unde à pluuia deformari queat, neque ubi clauis figendi, neque in loco sordido. Prou. 4.
- 12 Crucis imago lapidea, vel lignea erigantur, ubi triuia sunt frequentiora. Prou. 3.
- 13 Cruces, & sanctorum imagines pro Ecclesiarum vsu statis precibus benedicantur. Prou. 4.
- 14 Oratoria in vijs cum imaginibus tegantur à superiori parte, ne corruant. *ibidem.*
- 15 Et ea certis congruis locis ædificentur *ibidem.*
- 16 Aula in texta turpibus imaginibus ne adhibeantur in Ecclesia, neque imagines ethnicorum. Prou. 2.
- 17 In cubiculis omnibus curetur imago sacra. Prou. 4.
- 18 Imagines turpes, & obscenæ etiam à laicorum domibus abijciantur. Prou. 3.
- 19 Quæ picta sunt indecorè, vel deleantur, vel corrigantur. Prou. 1.
- 20 Quæ penè delata sunt, renouentur aut deleantur, & comburantur, cineribus in pauperti fossis collocatis. Prou. 4.
- 21 Puniantur pictores, & ij, quorum insu in hoc genere peccatur, etiam pœnas interdicti. *ibid.*
- 22 Rectores Ecclesiarum, qui permiserint, etiam pœna excommunicationis afficiantur. *ibid.*
- 23 Ne imagines ceret, quæ voti causa offeruntur, venditari vilo modo possint. *ibid.*
V. processio. nu. 50. 51. 52.

Immunitas Ecclesiastica.

- 1 Ecclesia, etiam non consecrata, auctoritate Episcopi fundata gaudet immunitate. Sylu. *V. Immunitas. qu. 1.*
- 2 Etiam interdicta, & item cæmeterium *ibid.*
- 3 Item Hospitale, & priuata Oratoria (non tamen intra domos laicorum) auctoritate Episcopi fundata. *ib. d.*
- 4 Item Palatium Episcopi, etiam si non sit Ecclesiæ coniunctum. idem *ibid.* 3. *quest. 1.*
- 5 Item spatium 40. passuum quoad Matricem Ecclesiam, 30. quoad minores Ecclesias. *ibid.*
- 6 Item monasteria Regularium. *ibid.*
- 7 Item Corpus Christi, si in via gestetur, & ad illud quis confugiat. *ibid.* non autem si quis illud recipit in carcere. *ibid.*
- 8 Capellæ priuata Palatiorum non gaudent immunitate. Congregar. Episc. 17. Nou. 1617.
- 9 Gaudent immunitate confugientes ad Ecclesiam Iudæi, Pagani, excommunicati Sylu. *loco citato 3. quest. 3.*
- 10 Non gaudent clerici, & religiosi. idem *ibid.* sed gaudere declarauit Congreg. Episc. 24. Ianuarij 1617.
- 11 Conceditur immunitas gestantibus arma prohibita in Ecclesijs. eadem 30. Sept. 1616.
- 12 Et inferentibus strigia in Ecclesijs. eadem 16. Nou. 1618.
- 13 Existens extra cæmeterium, vel ecclesiam, & trahens violenter eum, qui est intra, per partem vestis exterius existentem, violat immunitatem. Sylu. *loco citato quest. 6. primum.*
- 14 Contra violatores innouantur Canones, & Concilia Generalia, & Apostolicæ sanctiones. Trident. sess. 15. capit. 20.
- 15 Debent enim excommunicari, pecunia mulctari, publica pœnitentia affligi, nec restitui communioni, nisi restituant extractum. Sylu. *quest. 8.*
- 16 De delictis in Ecclesia commissis moueatur statim Episcopus, etiam si committantur in Ecclesia Regularium. Prou. 6.

- 17 Exule recurrente ad Ecclesiam, aut alio criminoso, consulatur Episcopus, vel statim moneatur, si veniant illi de repente. *Prou. l. 1.*
- 18 Magistratus secularis non potest dare hospitium militibus in domibus Ecclesiarum, etiam locatis laicis, & indirecte tendit in præiudicium Ecclesie. *Congregat. Episcop. 9. Iunij 1617.*
- 19 In crimine hæresis, & in delictis Ecclesiasticorum ne se intromittat Curia secularis sub penis aliis inflicis. *Greg. XIV. Anno 1591.*
- 20 Publici latrones viarumque grassatores, depopulatores agrorum, qui homicidia, & mutilationes membrorum in Ecclesiis, seu cœmeteriis committunt, non gaudent immunitate Ecclesie. *idem ibid.*
- 21 Neque proditores homicidæ, aut assassini, vel hæresis, seu læsæ Maiestatis in personam Principis rei. *ibid.*
- 22 Traduntur hi Curie seculari, si requisiti sint Ordinarii. *ibid.*
- 23 Nec extrahantur à locis sacris sine expressa licentia Episcopi; & si locus est exemptus, vicinioris Episcopi. *ibid.*
- 24 Si recitent Episcopi tradere prædictos, tunc minori tumultu, qui fieri potest, extrahantur. *ibid.*
- 25 Et ad carceres ecclesiasticos ducantur, donec ab Episcopo cognoscatur, an ipsi rei prædicta delicta commiserint. *ibid.*
V. Casus reservatis. nu. 3.
Clericus. nu. 78. 79. 81. 89.
Fori. Privilegium. nu. 27. 28.
- 4 Imò & laicorum inferuentium victima Ecclesie. *ibid.*
- 5 Passus quilibet habet quinque pedes, & per 15. digitos. *ibid. nu. 40. 41.*
- 6 Ecclesie capania intra 30. passus, quantum inferuit pro seruitio Ecclesie, gaudent immunitate. *Congreg. Immunit. mense Dec. 1632.*
- 7 Gaudet confugiens, & se immiscens inter eos, qui associant venerabilem Eucharistiam, licet non tangat Sacerdotem, neque hastam baldachini. *DD. cum Barb. loc. cit. nu. 69.*
- 8 Gaudent furtum committens in Ecclesia de re Ecclesie, etiam Pixide. *ibid. numero 123.*
- 9 Non gaudet mater occidens filium infantem. *Cong. conc. 3. Dec. 1632.*
- 10 Neque qui alium occidit veneno. *ead. ibidem.*
- 11 Contrauenientes constit. *Greg. XIV. ex multorum DD. sententia possunt absolui ab Episcopo. Dian. p. 1. tract. 1. resol. 41.*

Indulgentie.

- 1 Potest Episcopus nondum consecratus, etiam si non sit Sacerdos, elargiri Indulgentias. *DD. apud Barbof. alleg. 88. nu. 7.*
- 2 Et demandare facultatem eos concedendi clerico, nedum Vicario. *ibid. numero 10.*
- 3 Subditis tantum suis, externis in sua iurisdictione morantibus. *ibidem numero 23.*
- 4 Archiepiscopus etiam per totam provinciam. *Sylu. V. Indulgentie. qu. 5. Quartum.*
- 5 Potest Episcopus concedere exemptis etiam, & religiosis. *Barbof. loc. cit. numero 27.*
- 6 Et sibi ipsi. *num. 28.*
- 7 Potest etiam concedere subditis suis, ut ab alieno Episcopo accipiant Indulgentias. *num. 25.*
- 8 Mortuis dare non potest. *num. 24.*
- 9 Episcopo inferior dare non potest. *num. 17.*
- 10 Potest Episcopus dare Indulgentiam 40. dierum, non ultra. *num. 14.*
- 11 In Dedicationes Ecclesie dare potest Indul-

ADDITIO.

- 1 Spatium 30. seu 40. passuum circa Ecclesiam de consuetudine non seruari docet *Farin in prax. crim. quæst. 28. & de immunit. Eccl. nu. 294.*
- 2 Fallit immunitas hæc in Ecclesiis, quæ sunt intra ambitum castellorum ob angustiam loci. *Barb. de iure Eccl. l. 2. c. 3. nu. 42.*
- 3 Domus clericorum existentium intra dictos passus Ecclesie, cui seruiunt, gaudent immunitate. *DD. cum Barb. ib. n. 39.*

Indulgentiam vnus tantum anni, & in anniuersario eiusdem 40. tantum dierum. *ibid.*

V. Ecclesia consecratio. num. 11.

12 Si Dedicetur à pluribus, non vltra annum, nec vltra 40. dies potest dari. Sylu. *loc. cit. qu. 5. Secundum.*

13 Si detur annus ab Archiepiscopo, & annus à proprio Episcopo, subditi Episcopo biennium habebunt, Conprovinciales vnum annum ab Archiepiscopo. Sylu. *ibid. sextum.*

14 Si Episcopus dat 40. dies, & successor eiusdem ob eandem causam 40. dies, vtraque non valet. *idem ibid.*

15 Durant perpetuo prædictæ Indulgentiæ. *ibid. septimum.*

16 An Capitulum sede vacante dare possit Indulgent. Affirmant Sylu. & alij Negant Henriquez & alij apud Barbof. *loco citato numero 11. Vide supra Capitulum sede vacante. numero 49.*

17 Clausula in Indulgentiis Papalibus; *Dummodo aliis non concesserimus;* intelligitur de alia simili expressa in eadem concessione. Naldus *V. clausula. Dummodo.*

18 Quæstus omnis pro his consequendis prohibetur. Tridentin. *sess. 25. de Indulgent.*

19 Reuocatae sunt omnes ea, quæ continent quæstus, & manus adiutrices, Pius V. A. 1566.

20 Quæcumque Indulgentiæ publicentur ab Episcopo, adhibitis duobus de Capitulo. Trid. *sess. 21. c. 9.*

21 Litteræ Indulgentiarum ne affigantur arculis eleemosynarum, sed apud altare collocentur apertæ. Prou. 5.

22 Et capsula eleemosynarum, si ab Episcopo concedatur, remota sit ab altari. *ibidem.*

23 Eleemosynæ dentur Ecclesiæ, locouè, cuius causa concessæ sunt. Prouinc. 4.

24 Si colligantur hoc titulo eleemosynæ, eligantur personæ spectata fide; & collectæ, de Episcopi consensu, & scientia expendantur in utilitatem earum Ecclesiarum, pena suspensionis ipso facto ecclesiasticis; laicis autem suppressionis scholarum, priuationis habitus, & alijs arbitrio Episcopi. Prouinc. 7.

25 Ecclesijs Regularium alias concessæ

Indulgentiæ non fuerunt sublatae per reuocationem earum, quæ concessæ fuerunt personis ipsis Regularibus ante Paulum V. Congr. Ep. 21. Aug. 1615.

26 Quæcumque habentur, etiam in Ecclesijs exemptis, referantur in librum in Archiuio asseruandum. Prouinc. 4.

27 Earumdem Tabellæ in proprijs Ecclesijs habeantur. *ibidem. V. Archiepiscopus. numero 49. Coadiutor Episcopi. numero 14. Concil. Prouinciale num. 113. 114. Doctrina Christiana. numero 14. Eucharistia. numero 52. Quæstiones. numero 46. Regularium intra sub Episcopi. num. 40.*

A D D I T I O.

Falsæ sunt, quæ sequuntur ex Decreto Romæ impresso 23. Iunij 1635. à S. Rom. Inquisit.

1 Quæ asseruntur concessæ à Pio V. Principi Senatui.

2 Item à Pio V. Magno Duci Etruriæ, & confirmatæ à Clem. VIII.

3 Item à Clem. VIII. Ecclesiæ S. Mariæ Montis ferrati.

4 Item Indulgentia Plenaria pro defunctis à Clem. VII. *Matri 20. Iunij 1606.*

5 Item Indulgentiæ fundatæ super reuocationem B. Io. de Cruce piaculari grano, quod dicitur tetigisse vnum ex tribus, quæ sunt apud Papam, Regem Hispaniarum, & Generalem Minorum de obseruantia.

6 Item Indulgentia, quæ dicitur concessa à Io. XXII. illis, qui osculantur plantam pedis B. V. prælo datam.

7 Item ea, quæ à Papa Adriano VI. dicuntur concessæ granis benedictis ad instantiam Card. Lanchinaues Trigermani Brabantini, impressæ Panotmi A. 1611.

8 Anno Iubilæi non suspenduntur Indulgentiæ plenariæ concessæ pro articulo mortis. *Alph. Leo tr. de Iubil. p. 1. qu. 6. nu. 242.*

9 Neque suspenduntur Indulgentiæ pro defunctis, neque altaria priuilegiata. *Idem ibid. nu. 246. 248.*

10 Qui ex priuilegio habet vsum mitræ, non tamen potest dare Indulgentias. *Congr. Rit. 4. Mart. 1606.*

11 In Ecclesia, in qua exposita est Indulgen-

dulgentia plenaria, non datur ab Episcopo Indulgentia ab eo dari solita; cæmon. Ambrosianum.

Constitutio Pij V. Prou. 3.
V. Irregularitas nu. 71. 72.

Inquisitionis Sanctæ officium.

- 1 **C**onstituatur Episcopus Congregationem Theologorum, & Iuristarum vnâ cum Inquisitore. Prouinc. 5.
- 2 Secretum, silentiumque indicatur iisdem, dato iuramento, vt neque nutu significant, proposita latæ sententiæ excommunicatione. *ibid.*
- 3 Notarij idem præstent iuramentum de secreto; custodes carceris, & alij ministri. *ibid.*
- 4 Causarum acta, nec aliud quidquam ad causas attinens; typis edatur. *ibid.*
- 5 Procurator, Aduocatusque dari debet, qui fidei professionem emisit, & qui omni labe caruerit, suspicioneuê hæresis *ibid.* V. Fidei Professio. num. 27.
- 6 Detur facultas in scriptis & cum iuramento de legitima tantum defensione faciendâ. *ibid.*
- 7 Qui Inquisitorem, Aduocatum, aliosuê ministros Sancti officij, aut denunciatores, accusatores, aut testes in causâ fidei præter refecerit, occiderit, verberarit, deiecerit eo ipse est excommunicatus, reseruata absolutione Papæ Pius V. *const.* 83. Anno 1569.
- 8 Item ille qui eiusdem Sancti officij ardes, aut ministrorum, aliasuê res expugnauerit, inuaserit, incenderit. aut libros, litteras, scripta combusserit, diripuerit, interuenterit, asportarit, idem *ibid.*
- 9 Item ille qui ad hæc consilium, auxilium, fauorem præstiterit. *ibidem.*
- 10 Et qui delinquentibus contra officium S. Inquisitionis veniam petere, aut pro illis intercedere tentauerit *ibid.*
- 11 Et qui in carcerem, seu custodiam etiâ priuatam effregerit, vinculum extraxerit, seu emisit, capiendum prohibuerit, captumue eripuerit, receperit, occuluerit, seu facultatem fugiendi dederit, etiâ si effectus. non sequatur *ibidem.*
- 12 Aliæ pœnæ ibidem infliguntur grauissimæ. *ibid.*
- 13 Promulganda est aliquando prædicta Barth. Ganant. Man.

A D D I T I O.

- 1 Episcopus terminare potest sine interuentu Inquisitoris, causas superstitionū, incantationum, veneficiorum; & blasphemiarum, nisi sapiant manifesta hæresim. *Congreg. S. Off. 2. Dec. 1632. apud F. Leon. in Thes. Fori Eccl. tit. de sortileg.*
- 2 Omnia gratis in hoc genere expediantur. *ead. 5. Jan. 1601.*

Interdictum.

- 1 **P**otest Episcopus ponere Interdictū contra subditos suos, non debet tamen interdicere clericos, aut eorum Ecclesiæ perpetuo, vel ad longum tempus nisi de consensu Capituli. Syluest. V. Interd. 3. quest. 3.
- 2 Propter delictum domini vel Capituli, vel alicuius communitatis. idem. *ibid.* quest. 5.
- 3 Et quando officiales laici nolunt remittere clericum ad Curiam Ecclesiasticam. Aufert de pot. Ind. Eccl. supra laic. numer. 8.
- 4 Non pro debito pecuniario, nisi contraria adsit consuetudo, cui standum erit. Sylu. loco cit.
- 5 Subiacet interdicto ipso facto omnis locus in quo Ecclesiastici compelluntur ad soluenda pedagia, guidagia, vel alia per se, aut per alium de rebus suis, quas non deserunt causa negociandi. Sylu. Interd. 4. quest. 1. Tertiò.
- 6 Item Ciuitas, quæ committit aliquid in Episcopum suum, vt capiat, percutiatur, banniatur. *ibid.* Quind.
- 7 Item quando in aliquo loco detinetur Episcopus inuitus *ibid.* Sextò.
- 8 Item quando dominus loci impedit ne Legatus, aut Nuncius Papæ possit exequi officium suum. *ibid.* Septimò.
- 9 Non potest Episcopus suspendere Interdictum pro festiuitate, missa noua, &c. Negant, Ar mant DD. apud Barbof. allegat. 38. num. 5.
- 10 Tempore Interdicti quotidie possunt missæ, & officia diuina celebrari, submissa voce, ianuis clausis, non pulsatis

H cam-

- campanis; excommunicatis, & interdictis exclusis. idem *Interd. 5. quest. 1.*
- 11 Non habet locum hæc moderatio in Interdicto populi, seu vniuersitatis, non expresse loco in sententia. *ibid.*
- 12 Neque in Ecclesia, vel monasterio specialiter interdictis. *ibid.*
- 13 In Festis Natiuitatis Domini, Resurrectionis, Pentecostes, Assumpt. B. V. & Corporis Christi, cum octaua, campanæ pulsantur, & ianuis apertis alta voce diuina celebrantur, interdictis admissis, non tamen ij, quorum causa latum est interdictum, appropinquant altari. idem *ibidem qu. 2. Primum*; Non ait, Sacramenta ministrantur; quod bene nota.
- 14 Nimirum à primis vesperis cuiuslibet festorum prædictorum vsque ad Completorium festi. idem *ibid. Secundum*.
- 15 Potest Episcopus in prædictis festis altaria, & virgines consecrare, vela benedicere, & imponere monialibus, calices, paramenta, aquam, Abbates, & huiusmodi *ibid. Tertium*.
- 16 Item sacerdos potest benedicere sponsam, aquam, candelas, oliuas, nisi sit, & ipse interdictus. *ibid.*
- 17 Intellige sponsæ benedictionem in festo Assumptionis B. V. & Corporis Christi non in alijs *ibid.*
- 18 In alijs diebus hæc eadem possunt fieri, sed eo modo, quo diximus *nu. 10. idem ibid.*
- 19 Sepultura conceditur in prædictis festis probabiliter. *ibid.*
- 20 Sed probabilius oppositum mihi videtur. Vgol. *c. 9. § 1. nu. 1. fuse, & optime*.
- 21 Extra prædictas moderationes prohibentur exercitia deputata certo ordini Ecclesiastico celebratio diuinorum, administratio sacramentorum, collatio ordinum, Ecclesiastica sepultura, cum officio, pulsatio campanarum. Syluest. *supra qu. 3. adde apertionem Ianuarium ibid.*
- 22 Item Missa sicca prohibetur idem *ibid.*
- 23 Non suspenditur iurisdictio Prælati, etiam circa spiritualia. *ibid.*
- 24 Episcopus per vias non debet benedicere populo, interdicti tempore. Vgol.
- Tab. 5. c. 8. §. 5. nu. 4.*
- 25 Oratio priuata in Ecclesia non prohibetur etiam si orationes sint interdicti, vel interdicta Ecclesia Sylu. *supra qu. 5. Tertium*.
- 26 Prædicatio potest fieri, etiam pulsata campana. *ibid. Sextum*.
- 27 Pulsari potest campana pro Aue Maria, pro nota horarum diei. *ibid.*
- 28 Baptismus potest cum cathecismo ministrari. *ibid. qu. 7.*
- 29 Item pœnitentiæ Sacramentum, etiam sanis, ministrari potest *ibid.*
- 30 Item Confirmationes. *ibidem*. & potest consequenter conficere Chrysma cum modificatione supradicta. *nu. 19.*
- 31 Potest deferri viaticum ad infirmos cum campanula, & lumine, *ibid.*
- 32 Item dari damnatis ad mortem *ibid.*
- 33 Item, & clericis secreto intra diuina. *ibidem*.
- 34 Non alijs, licet admissis licite ad diuina. *ibid.*
- 35 Prægnantibus dari potest communio, si probabiliter imminet periculum mortis *ibid.*
- 36 Post partum non possunt introduci in Ecclesiam. Vgol. *de Interdicto Tab. 5. capitul. 8. initio* Affirmat oppositum: Nau. *in manu. c. 27. num. 176.* sed fiat sine stola.
- 37 Matrimonium quoque conceditur sine benedictione nuptiali. Sylu. *supra qu. 7. Negat Vgolinus. Tab. 5. c. 7. §. 3. nu. 1.*
- 38 Extrema vñctio prohibetur, Sylu. *initio qu. 7.*
- 39 Ordo commendationis animæ non prohibetur. *ibid. qu. 4. Sextum*.
- 40 Ordinum collatio non prohibetur Clero, si populus tantum est interdictus. idem *qu. 7. except. 6.*
- 41 Sed extra locum interdictum promoueri poterit *ibid.*
- 42 Si locus tantum sit interdictus neque ob delictum vniuersitatis, laici, qui non sunt in culpa delicti, poterunt extra locum ordinari. *ibid.*
- 43 In loco interdicto verius non possunt ordines conferri neque clericis, neque laicis. *ibid.*
- 44 Ecclesiastica sepultura denegatur laicis, etiam si egerint pœnitentiam. *ibid. qu. 8. Primum*.

- 45 Et sepeliri debent in loco non sacro, sine officio diuino *ibidem Tertium*.
- 46 Solutio interdicti transferri poterunt in Ecclesiam, vel cimiterium *ibid. Pri- mum*.
- 47 Et debent solemniter. Sà *Interdictum numero 22.*
- 48 Clericis non interdictis, & Interdictum seruantibus conceditur sepultura cum silentio, cum officio sine nota, cum moderatione supradicta *n. 10. Sylu. qu. 8. Quartum*.
- 49 Vel in Ecclesia propria, vel in alia. *ibid.*
- 50 Confratribus quoque idem conceditur qui ex priuilegio religiosorum, quorum sunt confratres, admittuntur ad diuina; non tamen in Ecclesia interdicta. *ibid.*
- 51 Etiam in interdicta docet Panormit. *ibid.*
- 52 Priuilegiati, vt admittantur ad diuina tempore Interdicti, excluduntur tamen, si causa, vel concausa, fuerunt interdicti. Sylu. *quest. 5. octauum*.
- 53 Priuilegiatus ad perceptionem sacramentorum, potest sepeliri in Ecclesia. *idem qu. 8. Sextum*.
- 54 Negat prædicta *num. 50. & 53. Vgol. loc. cit. c. 9. §. 3. nu. 2.*
- 55 Violantes Interdictum, nempe contra modificationes prædictas aliquid facientes, fiunt irregulares. Sylu. *ibid. qu. 5. Primum*. si compleatur actus celebrandi diuina.
- 56 Possunt recipi mortuaria, & orari potest pro pœnitentibus mortuis, aliàs minime *idem qu. 8. Septimum*.
- 57 Pœnæ multæ violentium interdictum habeantur apud Sylu. *V. Interdictum 6. V. Protonotarij. num. 3. Regularium iura sub Episcopis. num. 43. Sepultura num. 22.*

Irregularitas.

- 1 Poteft Episcopus in sua Diœcesi dispensare cum suis subdiis in irregularitatibus prouenientibus ex delictis occultis, excepto homicidio voluntario, aut delicto deducto ad forum contentiosum. *Trident. ess. 24. cap. 6.*
- 2 In ea nempe Diœcesi, in qua Conci-

- lium Tridentinum saltem quoad aliqua est receptum, ita decifum refert Suar. *disp. 45. sect. 2. nu. 6.*
- 3 Non potest cum Regularibus se illi subiicientibus ob hanc dispensationem. Bonac. *de irregul. disp. 7. qu. 5. pun. 2. propos. 2. nu. 4.*
- 4 Poteft cum subdito suo extra Diœcesim existente, extrajudicialiter. Suar. *loco cit. num. 10. V. de Censura nu. 7.*
- 5 Poteft etiam si ipse Episcopus non existat in Diœcesi, extrajudicialiter dispensare. Bonac. *loco cit. nu. 5.*
- 6 Delictum occultum intelligitur formaliter occultum; licet actio materialiter fuerit notoria, *idem 5. ibid.*
- 7 Deductum autem ad forum contentiosum illud est, quod semiplene est probatum. *idem ibid.*
- 8 Et eo magis illud quo quis conuictus, & condemnatus fuit. *idem ibid. nu. 7.*
- 9 In iubileo non datur facultas dispensandi in irregularitatibus, nisi fiat illius expressa mentio. Nau. *cap. 27. nu. 250.*
- 10 Non potest Episcopus dispensare cum Neophyto. Bonac. *loco cit. qu. 2. pun. 1. propos. 3.*
- 11 Neophytus est ille, qui ex aliena lege nuper est adultus baptizatus. *idem ibid. V. Ordo in genere nu. 15.*
- 12 Neque potest cum abstemio. Nau. *cap. 27. nu. 204.*
- 13 Neque irregularitate proueniente ex defectu, vel deformitate, vel infirmitate corporis. *idem nu. 200.*
- 14 Neque ex defectu occulto, ex *c. liceat*. Bonac. *q. 2. pun. 3. prop. 3.*
- 15 Ad Episcopum pertinet iudicare, utrum defectus, vel deformitas corporis inducat irregularitatem. *idem ibid. pun. 2. prop. 3.*
- 16 Etiam in Regularibus standum erit iudicio Episcopi in vitio corporis. Barb. *alleg. 42. nu. 60.*
- 17 Sed neque potest dispensare cum dæmoniaco, nisi, vt exerceat ordines iam susceptos, si tamen spatio vnus anni non vexerur. Vgol. *de irregul. cap. 55. nu. 2.*
- 18 Æthiops non videtur irregularis. Maiol. *de irregul. lib. 1. c. 21. contra Vgol. c. 50. nu. 4.*
- 19 Maleficiatus ad contrahendum ma-

- trimonium inhabilis non est irregularis ad ordines. Sayr. *lib. 6. cap. 9. num. 14.*
- 20 Simulans se esse dæmoniacum est irregularis. idem *ibid.*
- 21 De illegimis. *Vide supra illegitimi.*
- 22 Non potest Episcopus dispensare in bigamia propria, & interpretatiua, Bonac. *quest. 2. punct. 1. prop. 5.*
- 23 Neque ad primam tonsuram. decisum refert Garz. *de benefic. p. 7. cap. 6. num. 5.*
- 24 Nisi necessitas vigeat ob ministrorum penuriam, & aditus ad Papam sit difficilis. Barbof. *alleg. 49. num. 25.*
- 25 Potest in similitudinaria cum clerico in sacris, qui matrimonium cum unica, & virgine contraxit. idem *ibidem. numer. 26.*
- 26 Secus, si cum vidua, vel corrupta, vel duplex inijt matrimonium. idem *ibid.*
- 27 Infamia facti potest auferri per dispensationem Episcopi, quatenus potest dispensare in adulterio, & criminibus minoribus adulterio. Nau. *nn. 204.*
- 28 Infamis in vno loco, est vbique infamis. Vgol. c. 60.
- 29 Nulla pœnitentia solemnns hodie inducit irregularitatem, nisi adiunctam habeat infamiam. Bonac. *quest. 3. punct. 2. prop. 2. num. 4.*
- 30 Cum solemniter pœnitentibus si dubitatur de irregularitate, potest Episcopus dispensare ob necessitatem, vel utilitatem, ad minores ordines, Barbof. *alleg. 43. num. 8.*
- 31 Non potest dispensare cum conuictis, & condemnatis de crimine nefando. idem *alleg. 44. num. 30.*
- 32 Sodomitam non esse irregularem, docet Bonac. *q. 3. punct. 7. prop. 3.*
- 33 Rebaptizans, & rebaptizatus exculpabili iteratione baptismi, etiam occulta, sunt irregulares idem *quest. 3. punct. 3. prop. 1.*
- 34 Potest Episcopus dispensare in occulta iteratione baptismi, ex cap. liceat Concil. Trid.
- 35 Iteratio Confirmationis, & ordinis non inducit irregularitatem. Vgolin. *cap. 35. §. 4. contra Nauar. cap. 27. num. 247. non enim est in iure expressum. V. Confirmatio, num. 28.*
- 36 Baptizatus ab hæretico est irregularis, si ille est adultus. Suarez *sect. 1. nn. 11.*
- 37 Excommunicatus suscipiens minores ordines non fit irregularis. Nau. *de sentent. excommunic. conf. 28. contra Sylu. & alios.*
- 38 Suscipiens maiores fit. DD. communiter.
- 39 Intellige prædicta de excommunicatione maiori. DD. citati.
- 40 Suspendus, vel interdictus recipiendo sacros ordines non incurrit irregularitatem. Sayr. *l. 7. cap. 10. num. 13. & alij* Incurrit ex Syluest. *V. Irregularitas q. 2. & alij.*
- 41 Non incurrit is, qui suscipit ordines sacros, vel illos exerceat, pœna excommunicationis latæ sententiæ imposita contra susipientem, vel exercentem eosdem ordines Reginald. *libro 30. numero 182.*
- 42 Incurrit ille, qui vno, & eodem die, non aduertente Episcopo, recipit minores ordines, vel vltimum minorem, cū Subdiaconatu, vel duos ordines sacros Bonac. cum alijs *quest. 3. punct. 4. prop. 3.*
- 43 Solusque Papa dispensat, nisi sit occultum. Sayr. *lib. 7. cap. 10. num. 16. & alij.*
- 44 Recipiens ordines per saltum non est irregularis, sed suspensus communiorum dicit Bonac. *loco citato. prop. 4. contra Vgol. Sayrum & alios.*
- 45 Non potest Episcopus dispensare, si per saltum ordinatus ministraverit. Barbof. *alleg. 47. num. 8.*
- 46 Coniugatus recipiens ordinem factū est irregularis. Bonacin. *loco citato. prop. 5.*
- 47 Recipiens item ordines sacros ab Episcopo, qui renunciauit dignitati, etiam si recipiens fortè ob ignorantiam non peccauerit. Vgol. *cap. 40. Sayr. lib. 7. cap. 10. num. 27.*
- 48 Poterit Episcopus proprius dispensare, si ordinatus probabiliter ignorauit illius redundancyem. idem *ibid.*
- 49 Recipiens ordinem extra tempora ab Episcopo, qui sine culpa est, dispensari potest. Maiol. *cap. 24. num. 9. ut scilicet exerceat, non ut ascendat ad altiorum.*
- 50 Ligatus censura, etiam occultus, si exerceat solemniter actus maioris ordinis, citra scandalum, necessitatem, ignorantiam, inaduertentiam, obliuionem, fit

- fit irregularis. Bonac. q. 3. punct. 5. prop. 1.
- 51 Qui dubitat, se esse excommunicatum, celebrando fit irregularis, si reuera esset excommunicatus; secus, si non erat. Suar. dist. 14. sect. 3. nu. 7. Syluest. Irregular. numero 15. & alij.
- 52 Actus solemnes sunt, canere in choro ut hebdomadarii, Epistolam cum manipulo, Euangelio, cum stola; baptizando solemniter, absoluendo peccatis; benedicendo sponis, ministrando Eucharistiam; exercendo ordinem episcopalem.
- 53 Non est actus ordinis assistere matrimonio contrahentibus. Suar. loc. cit. nu. 18. & alij.
- 54 Ligatus duplici censura, duplicem incurrit irregularitatem. Bonac. loco cit. prop. 1. nu. 10.
- 55 In predictis non dispensat Episcopus, nisi censura sit occulta. Nauar. nu. 241. & alij.
- 56 Licet censura sit lata ab inferiore Papae. Maiol. cap. 19. nu. 1. 2. cap. 21. nu. 2.
- 57 Clericus ministrans in ordine sacro, quem non habet, serio, & ex officio, est irregularis. Nauar. nu. 42. communis.
- 58 Absoluentes sacramentaliter item, cum non sit sacerdos. idem ibid. contra Sylu. Confessor. 1.
- 59 Non potest Episcopus in his dispensare, nisi, ut exerceat ordines susceptos, quod si occultum sit delictum, potest eum dispensare, ut alios suscipiat. Syluest. Irregularitas. 3. qu. 8. Vgol. c. 37. nu. 14. & alij.
- 60 Haeretici, apostatae à fide, eorum fautores, & defensores, etiam occulti, sunt irregulares. Nauar. nu. 205. & alij.
- 61 Non autem colentes daemones sine haeresi, neque scismatici. Suarez dist. 43. sect. 1. contra Maiolum, & Vgolinum.
- 62 Neque clerici apostatae à clericali habitu, & tonsura. Vgol. c. 36. nu. 6. contra Maiolum.
- 63 Religiosus professus apostata à Religione est irregularis. Vgol. loc. cit. §. 4.
- 64 Filii haeticorum sunt irregulares vique ad secundam generationem per lineam virilem, & paternam; vique ad primam per lineam maternam; si parentes mortui sint cum haeresi. Sayr. lib. 6. c. 10. nu. 4. & communiter.
- Barth. Gaud. Man.
- 65 Nati ante haeresim parentis non sunt irregulares. Nauar. de haeres. conf. 27. Vgol. §. 1. nu. 6.
- 66 Non potest Episcopus dispensare in irregularitate ob haeresim. Suarez. dist. 43. sect. 1. ad finem contra Vgolinum, & alios.
- 67 Clericus, aut alius iuste mutilans, vel occidens, vel cooperans ad mutilationem, vel homicidium, secuto effectu, fit irregularis. DD. communiter.
- 68 Item qui mortem accelerat dicto, vel facto. Nauar. nu. 215.
- 69 Item qui consulit, & influit in sententiam iudicis Vgol. c. 9. §. 2. nu. 7. & alij.
- 70 Item qui ex pietate docet ministrum iustitiae, ut acuat gladium, &c. Graf. 1. par. libro 4. capitulo 27. nu. 68.
- 71 Denunciatores, testesque in officio Sanctae Inquisitionis non fiunt irregulares, licet nullam faciant protestationem. Vgol. cap. 6. §. 5. & communis.
- 72 Protestatio si fiat coram iudice sanguinis, impedit irregularitatem. communis DD.
- 73 Neque est necessaria in scriptis. Vgol. loco cit. §. 7.
- 74 Sed debet esse expressa. idem §. 8.
- 75 Et tam in laicis, quam in clericis. Nauar. c. 27. nu. 226.
- 76 Consulens bellum iustum, vel pugnans in eo non tamen occidens, aut mutilans, non est irregularis. Bonac. qu. 4. pun. 4. prop. 1.
- 77 Cooperans bello iniusto est irregularis. Vgol. loc. cit. §. 1.
- 78 Non potest Episcopus dispensare in irregularitate causa belli. Suar. loc. cit. nu. 12. & alij.
- 79 In arte chirurgiae accidit irregularitas, quando ex incisione, seu aduisione sequitur mors, culpa chirurgi. Bonac. qu. 4. pun. 5. prop. 1.
- 80 Item medico, si dubiam praebendo medicinam, sequitur mors; nisi casus infirmi sit desperatus. idem ibid.
- 81 Clericus in sacris incidendo, vel adurendo extra casum necessitatis, fit irregularis. idem ibidem prop. 2. Oppositum docent Sayrus, & alij ibidem morte scilicet non secuta, vel secuta ex morbi grauitate, non ex incisione: in dubio

- bio erit irregularis. *ibid.*
- 82 Non fit, qui iubet secundus artis peritiam incisionem, vel adustionem, etiam si sequatur mors. Bonac. loco citato.
- 83 Clericus in sacris secando venam, ad emittenda sanguinem, si moriatur, fit irregularis. *idem ibid.*
- 84 Adiuuans chirurgum peritum incisione, vel adustione, non est irregularis. *idem ibid.*
- 85 Occidens alium ad suæ vitæ defensionem cum moderamine inculpatæ tutelæ, non est irregularis. Suar. & alij communiter.
- 86 Etiam si dederit causam inuasionis. Bonac. cum Lessio, & Suar. sect. 1. num. 11. contra Nauar. & alios.
- 87 Neque ad membrum suum, seu vultum à mutilatione, seu deformitate defendendum. Sayr. c. 12. nu. 5. contra Nauar. & alios.
- 88 Neque ad defensionem honoris sui cum moderamine. Suar. d. 46. sect. 2. & alij contra Nauar. & alios. Vide Bonac. loc. cit. pun. 6. prop. 2.
- 89 Neque occidens inuasorem proximi cum moderamine, seu arma inuaso ministrans. *idem ibid.* contra Nauar. & alios.
- 90 Homicidium omnino casuale, non volitum in se, nec in causa, non inducit irregularitatem. DD. apud Bonac. q. 4. pun. 7. prop. 1.
- 91 Puer maior septennio occidens fit irregularis. *idem ibid.* contra Henric. & alios.
- 92 Casuale, volitum in causa, inducit irregularitatem. *idem ibid.* prop. 2.
- 93 Dans operam rei illicitæ periculosa homicidij, eo secuto, est irregularis. Suarez & alij apud Bonac. *ibid.* Negant alij *ibid.* si adhibita fuit diligentia, ne sequeretur homicidium.
- 94 Baptizatus occidens, vel abscindens membrum voluntariè simpliciter, vel secundum quid secuta morte, vel mutilatione, est irregularis. DD. communiter.
- 95 Membrum est oculus, manus, pes, auris, virile membrum, mamilla scemina. Nauar. cap. 27. numero 20. & alij.
- 96 Si debilitatum est, & aridum, & mutilatur, adhuc inducitur irregularitas. Suar. dist. 44. sect. 2. nu. 11.
- 97 Item si maior membri pars abscindatur, *idem num. 8.*
- 98 Nō est irregularis, qui debilitat membrum, neque qui cæcum facit aut claudum, abscique membri mutilatione, neque qui digitum abscindit. Bonac. quæst. 4. punct. 8. prop. 1. numero 6. 7. 8.
- 99 Mandans, etiam tacitè, homicidium seu actiones periculosas homicidij, est irregularis. *idem ibid.* prop. 2.
- 100 Confulens illi, qui paratus non erat ad homicidium, auxilians, cooperans non impediens, cum ex iustitia tenetur, sunt irregulares. *ibid.* prop. 3. 4. 5.
- 101 Multis percutientibus, illi, qui lathale vulnus infligunt, sunt irregulares, non alij: nisi ex pluribus leuioribus vulneribus sit mors accelerata. *idem ibid.* prop. 4. nu. 30.
- 102 Et nisi ij omnes communi consensu sint aggressi. *ibid.* 29.
- 103 Non impediens homicidium quod tenetur ex iustitia impedire, incurrit irregularitatem homicidij voluntarij si ex odio non impedit; casualis vero, si ex timore, negligentia, auaritia. Suar. dist. 45. sect. 5. nu. 9.
- 104 Ratum habens homicidium non factum nomine suo, & factum, se insciente, non est irregularis. *idem d.* 44. sec. 3. nu. 24. contra Nauar. & alios.
- 105 Non potest Episcopus dispensare in homicidio voluntario iusto, vel iniusto. Trid. sess. 24. c. 6.
- 106 Potest dispensare in homicidio casuali occulto. *ibid.*
- 107 Item in homicidio patrato occulto, causa defensionis, non seruato moderamine. Nauar. cap. 27. numero 339. & alij.
- 108 Item in mutilatione iniusta occulta. Suar. d. 41. sec. 4. n. 35. & alij contra Sanchez, & alios. & decium refert. *idem Suar. ibidem.*
- 109 Posse Episcopum dispensare in homicidio ex defectu perfectæ lenitatis, affirmant Suar. d. 44. sect. 6. n. 13. & alij. Negant Salonijs, & Bonac. q. 4. pun. ult. prop. ult.
- 110 Potest Episcopus causa cognita dispensare in irregularitate ex homicidio, non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo. Trid. sess. 14. cap. 7.
- 111 Idem potest Capitulum sede vac. Beia. p. 4. casu 47. vers. tandem.

- 112 Sed committatur causa ait Trid. *loco citato.*
V. Aqua benedicta n. 1. Benedictio. nu. 20.
Canonicatum optio. numero 20. 21. Fun-
ctiones Episcopales. nu. 5. Suspendio. n. 3. 4. 7.
10. 13. 15. Torneamentum numero 7. 8.

ADDITIO.

Non incurrit irregularitatem Sacerdos male ordinatus concelebrans in sua ordinatione cum Episcopo ordinante, licet eo casu sit suspensus *Nald. v. Sacerdos n. 7. contra Nau. Barbof. & alios.*

Iudex Synodalis.

- 1 IN Diœcesana Synodo eligantur saltem quatuor Iudices, quibus delegendæ erunt causa à sede Apostolica. *Trid. sess. 25. c. 10.*
- 2 Debent esse in ecclesiastica dignitate constituti, aut Personarum obtinentes, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici. idem *ibid.*
- 3 Canonici collegiatarum, etiam insignium, alioqui Doctores, non possunt esse Iudices Synodales, etiam si nullus Doctor reperiretur, nec eis aptior in Capitulo Cathedralis, & inter obtinentes Dignitates decusum refert Massobr. *de Synod. cap. 4. dub. 10. in fine.*
- 4 Oppositum doceat alii apud Barbof. *de pot. Episc. alleg. 106. n. 12.* sed melius negatur, etiam si sint peritissimi.
- 5 Canonicus in Cathedrali dispensatus super minori ætate non potest esse Iudex Synodalis. Massobr. *loco cit. dub. 11.*
- 6 Canonici Regulares, aut Monachi, etiam si sint in Cathedrali, non sunt capaces delegationum Apostolicarum. Archid. Geminian. Butr. *in c. statutum 11. de rescript. an 6.*
- 7 Vicarius Episcopi Generalis potest eligi. Massobr. *dub. 13.*
- 8 Protonotarius Apostolicus item, ex eodem *dub. 12.*
- 9 Quam plures hodiè sunt eligendi in gratiam Regularium, ut ex iis Conseruatores sibi eligant. Greg. XV. Anno 1621.
- 10 In prouincia Mediolanensi debent nominari omnes Canonici Cathedra-

lium Ecclesiarum in Iudices, ex Decreto Sac. Congreg. Concil. edito 27. Septemb. 1614.

- 11 Iudici non Doctori, detur Assessor non suspectus. Leo X. Anno 1515.
- 12 Si quis obierit, substituatur alius ab Ordinario cum consilio Capituli vsque ad Synodum. Gregor. XV. *ubi supra.*
- 13 Qui tempore commissionis causarum reperiatur constitutus in dignitate, & designatus inter iudices Synodales, commissionem resignauerit, poterit de eadem causa cognoscere. Decisum à Congreg. Concil. 2. Martii 1587.

V. Notarius. nu. 31.

Synodus Diœcesana. nu. 45. 46.

ADDITIO.

Non potest esse is, qui est coadiutor Canonici Cathedralis Ecclesiæ. *Garz. de benef. p. 4. c. 5. in addit. post nu. 130. dub. 28.*

Vide Conseruatores.

Iuramentum.

- 1 NE exigantur, neque reddantur Iuramenta illicita, impossibilia, damnosa, vel ecclesiasticæ libertati obuiantia. Gregor. XIII. Anno 1584.
- 2 Sub pœna suspensionis, & interdicti, & excommunicationis respectiue, cum reservatione Papæ. *ibid.*
- 3 Tam ab actore, quàm à reo calumniæ Iuramentum exigi potest. Prouinc. 5.
- 4 Iuramentum clerico, non nisi à sacerdote deferatur, si ille examinandus est in foro seculari de licentia Episcopi Prou. 6.
- 5 Neque detur ab Episcopo licentia, ubi est suspicio de irregularitate *ibid.*
- 6 Non licet in iudicio iurare diebus feriatis, nisi pro pace, & piis causis, pro rebus autem temporalibus minimè, nisi forte ex magna necessitate. Sylu. *Iuramentum 2. quæst. 4. standum consuetudini locorum.* Nald. *Iuram. n. 6.*
- 7 Relaxatio Iuramenti ne vnquam detur, nisi ad agendum tantum: nullo modo ad excipiendum. Prouinc. 5. nisi defensionis ergo.
- 8 Et ne ad agendum quidem post commissum

missum periurium. *ibid.*

- 9 Non tamen potest Episcopus in referuatis Papæ. Sylu. *Iuramentum* 5. qu. 3.
 - 10 Neque in contractibus in forma Cameræ Apostolicæ. Couarr. l. 1. c. 4. n. 6. vers. *id verò var. resol.*
 - 11 Neque in casibus non prohibitis Episcopo, sine causa rationabili. Sylu. *loc. cit.* q. 2. in fine.
 - 12 In eo, qui iuravit non petere absolutionem à iuramento, est necessaria specialis absolutio. Sà. *Iuramentum* nu. 37.
 - 13 Et ille Episcopus potest relaxare, seu habilitare, qui est Episcopus iurantis, seu loci contractus, non autem creditoris. Couarr. *loco citato* nu. 1.
- V. Clericus, nu. 74. 75.
Dispensatio nu. 15. 23.

Ius patronatus.

- 1 Solus fundator Capellæ, aut dotator de suis propriis bonis potest ius patronatus obtinere, & institutio est Episcopi. Trid. *sess.* 24. cap. 12.
- 2 Titulus ius patronatus sit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento ostendatur, siue etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat. *idem sess.* 25. cap. 9.
- 3 Exactior erit probatio in iis personis, vel communitatibus, vel vniuersitatibus, in quibus vsurpatio solet præsumi, & spatium annorum 50. saltem in continuatis præsentationibus, & admissis probandum erit. *ibid.*
- 4 Abrogantur reliqui patronatus omnes, exceptis super Cathedralibus Ecclesiis, & iis, quæ ad supremos Principes iura imperii in dominiis suis habentes pertinent, & quæ in fauorem studiorum generalium concessa sunt. *ibid.*
- 5 Patronatus quicumque in beneficiis antea liberis acquisiti à 40. annis citra, & in futurum acquirendi, ex augmento dotis, seu ex noua constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostol. ab Ordinariis diligenter cognoscantur, & reuocent in totum non legitimè constitutos, restituto patronis eo, quod ab eis idcirco datum

est. *idem sess.* 25. cap. 9.

- 6 Probatio facienda ab Episcopo iuxta formam prædictam. locum habet etiam in beneficiis, quorum institutio pertinet ad Abbates, & Commendatarios cum ordinaria iurisdictione decisum refert Garz. p. 9. cap. 3. nu. 19. in decl. 2.
- 7 Sufficit probatio ex solis præsentationibus continuis vltra hominum memoriam; licet in iis non sit mentio de fundatione, vel dotatione. decisum refert Gonzal. ad reg. 8. *Cancell. Gloss.* 11. nu. 46.
- 8 Probatio, quæ fit per solos testes, non per scripturam, reicitur. decisum refert *idem ibid.* nu. 79.
- 9 Dux præsentationes sufficiunt, vt dicantur multiplicata. Barbos. *alleg.* 72. num. 31.
- 10 Non potest repelli patronus à sua quasi possessione præsentandi, si adhibita causa cognitione post Concilium Trident. Ordinarius admisisset præsentatum, etiam si post obitum præsentati de validitate ius patronatus iterum contigerit dubitari. decisum refert Gonzal. *loco cit.* nu. 26.
- 11 Secus, si patroni præsentatio sine causa cognitione fuisset admissa; decisum refert *idem ibid.*
- 12 Ius patronatus ex priuilegio sublatum est à Trid. nisi sit ex causa onerosa. Viuian. *de iure par.* 2. lib. 11. c. 5. à num. 103.
- 13 Nullum item est ex sola reparatione. *idem par.* 1. lib. 1. cap. 1. nu. 44.
- 14 Nullum item ex solo augmento dotis. Rota apud Barbos. *alleg.* 70. nu. 16.
- 15 Abrogatum est item à Trid. ius patronatus acquisitum præscriptione, vel consuetudine. DD. apud Barbos. *ibid.* nu. 17.
- 16 In fundatione debet accedere consensus Episcopi, seu Ordinarii. Viu. *par.* 1. l. 1. c. 1. nu. 14.
- 17 Et sufficit post factum. Garz. p. 12. c. 2. num. 209.
- 18 Ordinarii nomine in hac materia venit quilibet Prælatus Episcopalem habens potestatem. Viu. *loc. cit.* num. 17.
- 19 Non est repellenda meretrix, dum instat de rebus turpiter quæsitis fundare ius patronatus. Nau. *Miscellan.* 52. nu. 7.

- 20 Valet translatum in alios, successione cum vera vniuersitate. DD. apud Barb. alleg. 71. num. 2.
- 21 Item donatione omnium bonorum Ricciulli. contra Lambert. in praxi resol. 147. & donatione simplici.
- 22 Quæ si fiat de laico in laicum, debet adesse consensus Episcopi. Barbof. d. 71. numero 23.
- 23 Secus, si de laico in Ecclesiasticum. ibid. num. 26.
- 24 Si de Ecclesia in Ecclesiam, requiritur consensus. nu. 27.
- 25 Et item, si de compatrono in filium compatroni. num. 29.
- 26 Non autem si de compatrono in compatronum. num. 28.
- 27 Licet tutius requiratur. Viu. par. 1. l. 4. cap. 1. num. 13.
- 28 Permutatione transfertur de consensu Episcopi, si in laicum: non autem, si in clericum Viu. loc. cit. cap. 3.
- 29 Venditione veræ vniuersitatis transfertur. idem c. 5.
- 30 Non venditione de per se, sub pœna excommunicationis. Trident. sess. 25. cap. 9.
- 31 Et amissionis iurispatronatus. Viu. p. 3. lib. 15. cap. 2.
- 32 In venditione prædicta non requiritur consensus Episcopi. Barbof. d. 71. n. 46.
- 33 Amittitur, ob præsentationem indigni, ob hæresim, prodicionem patriæ, occisionem Rectoris, seu Episcopi, vsurpationem fructuum beneficii, confiscationem omnium bonorum. Viu. p. 3. l. 15. cap. 2. per totum.
- 34 Præsentatio facta alijs, quàm Episcopo, citra priuilegium, nulla est omnino. Trid. sess. 14. cap. 13.
- 35 Laici intra quadrimestre; Ecclesiastici intra semestre præsentent. DD. communiter: in mixto, intra semestre.
- 36 Ius patronatus ad laicorum confraternitates spectans laicale censetur. Rota in Romana 7. Febr. 1628. coram Durano.
- 37 Patronus laicus variare potest, non Ecclesiasticus. Viu. par. 2. l. 10. cap. 1. num. 1.
- 38 Præsentatione nulla ob defectum ignoratum à patrono, datur aliud quadrimestre, vel semestre à die scientiæ nullitatis. idem p. 2. lib. 5. c. 2. num. 27.
- 39 Elapso tempore potest Episcopus admittere præsentationem. idem par. 2. l. 7. cap. 6. num. 13.
- 40 Nisi ille indignum præsentauerit scilicet. num. 15.
- 41 Et nisi transactum sit semestre collationis Episcopalis cum deuolutione ad superiorem. num. 14.
- 42 Patronus non potest se ipsum præsentare. Barbof. alleg. 72. num. 75.
- 43 Neque procurator mandantem, neque se ipsum. idem ibid. num. 87. 88.
- 44 Neque substitutus prædictos. num. 89.
- 45 Vnus ex patronis potest ab alijs præsentari. num. 91.
- 46 Neque donatarius donatione temporanea iurispatronatus potest præsentare donatorem. num. 95.
- 47 Præsentatio non fit per litteras, sed re ipsa. num. 110.
- 48 Nisi notoriè constet Episcopo, eum esse idoneum. decisum refert Garz. p. 4. cap. 1. num. 23.
- 49 Potest fieri præsentatio etiam diei Paschatis. Viu. par. 2. lib. 7. cap. 1. num. 5.
- 50 Et extra Diocesim institutoris. ibidem num. 9.
- 51 Quid, si Ecclesia est in finibus duarum Diocesum; quatuor opiniones affert Barb. loco cit. num. 150.
- 52 Si ad edictum ab institute ad valuas Ecclesiæ vacantis, & Cathedralis, cum termino ad opponendum, aliter nulla est collatio. Viu. p. 2. l. 9. c. 1. n. 4. 5.
- 53 Et tot fiant, quot sunt præsentati. numero 14.
- 54 Nisi aliud habeat legitima consuetudo. num. 33.
- 55 Ab Episcopo examinentur, etiam si ad inferiores spectat institutio, aliàs irrita sit. Trid. sess. 25. cap. 9.
- 56 Et ad quævis beneficia. idem sess. 7. capit. 13.
- 57 Non idonei repellantur ab Episcopo. idem sess. 25. cap. 9.
- 58 Si curatum est beneficium. Vide supra Beneficiorum Parochial. promissio. num. 31. 33. & sequentib.
- 59 An Capellania sit sacerdotalis, ita ut satis sit, si promoueri queat præsentatus infra annum: Aiunt. Negant DD. apud Barb. alleg. 24. a. num. 37. Attende verba foundationis.
- 60 Potest autem institui præsentatus, etiā in

in mense Apostolico. Congregat. Episc.
15. Martij 1586.

- 61 Et pluribus presentatis ille instituatur,
qui a maiori parte. Barbof. allegat. 72.
num. 197.
 - 62 Inter æquè idoneos, & cum æquali-
bus votis est locus gratificationi penes
institute rem. num. 199.
 - 63 Vel penes patronum. Leo in Thes. fori
p. 2. cap. 6. num. 12. Hoc est.
 - 64 Si patronus est clericus, ad hunc spe-
ctat gratificatio. Trid. sess. 24. cap. 18. §. si
verò Zerol. p. 2. Ius patron.
 - 65 Presentatus à pupillo præfertur præ-
sentato à tutore. Sylu. q. 8.
 - 66 Dignior, si æquè non idonei. Barbof.
num. 200. loco cit.
 - 67 Dignior, qui de linea fundatoris, sit
idoneus. num. 202. idem.
 - 68 Vel alia de causa. num. 204. 205.
 - 69 Potest Episcopus instituere patronum
idoneum sine vlla presentatione. Sylu.
V. Ius patronatus quest. 7.
 - 70 Non potest Episcopus commendare
ad alicuius vitam beneficium iurispat-
ronatus sine consensu patroni. Viuian.
p. 3. l. 14. cap. 3. num. 53.
 - 71 Deuoluta institutione ad superiorem,
hinc intra semestre instituere debet, à
die notitiæ deuolutionis. Barbof. allegat.
71. num. 194.
 - 72 Inter Beneficiatus, vt supra.
V. Beneficiorum collatio. num. 21.
 - 73 Vnio beneficiorum liberorum ad Ec-
clesias patronatas nulla est. Vide supra
Benefic. vno num. 4.
 - 74 Non possunt auferri, neque ab Epi-
scopo, insignia fundatorum in Capellis
de iure patronatus. Lambert. de iure patr.
q. 5. princ. art. 4.
 - 75 Decreta de pœnis patronorum præ-
dictis. num. 30. 31. 33. sæpius euulgen-
tur. Prou. 5.
- V. Benefic. Paroch. Prouisio. numero 31. &
segg. Benefic. resignatio. numero 9. Benef.
Permutatio. numero 6. Benef. Vno. num. 4.
Bona Ecclesiastica. numero 2. 9. Canonica-
tum collatio. numero 17. Canoniatuum
optio. num. 4. Ecclesia. nu. 12. 38. Parochia.
numero 10. Visitatio inferiorum Episcopo,
num. 9.

ADDITIO.

- 1 Filius ex legitimo matrimonio natus,
eget dispensatione, vt possit immédia-
te obtinere beneficium de iure patro-
natus, quod obtinuit pater, ad quid
beneficium in fundatione vocati sunt
proximiores de genere. Congreg. conc. 23.
Aug. 1631.
- 2 Ius patronatus non acquirit ille, qui
dotat insufficienter, quod arbitrabitur
ordinarius; sed dicitur benefactor. ead.
apud Garz. de benef. p. 5. cap. 9. n. 52.

Legatum.

- 1 IN legato ad pias causas sufficiunt
duo, vel tres testes. Sylu. V. Lega-
tum 4. q. 9.
- 2 Vitiato testamento, non tolluntur le-
gata ad pias causas. idem ibidem qu. 10.
- 3 Ex causa potest Episcopus mutare le-
gatum in alium usum, quia forte in eo
loco non potest fieri. idem quest. 11. 12.
- 4 Aliàs, nec in facto, nec in modo, nec
in loco ibid.
- 5 Mutatio verò ne fiat sine consensu he-
redis grauati. idem q. 13.
- 6 In defectum executoris, qui vel non
est datus, vel negligit, potest Episco-
pus se intromittere in legatis ad pias
causas; aliàs minimè. idem q. 15.
- 7 Ille scilicet, qui est Episcopus testato-
ris, vel Episcopus executoris, si iste est
compellendus idem V. Testamentum 2.
q. 3. vers. Quintum.
- 8 Legatus calix intelligitur argenteus;
planeta verò serica. Sà.
Legatum. num. 5.
V. Commut. vlt. volum. numer. 4. & segg.
Notarius numer. 15. 16. 17. Quarta funera-
lis. num. 1. 4. 8. Seminarium clericorum. nu-
mer. 22. Spolia clericorum. numer. 9. Testa-
mentum. num. 19. & segg.

ADDITIO.

- 1 Factum pro anima dicitur factum ad
piam causam. DD. cum Barbof. de iure Ec-
cl. l. 3. cap. 27. num. 11.
- 2 Item pro excarcerandis carceratis. ibi-
dem num. 14.
- 3 Item pro vtilitate consanguinei pau-
peris.